

Köztéri műalkotás – koncepció

Az alkotás neve: Gyógyulás

A SOTE új épülete előtt elsétálva, megpihelve a városszövet sokáig tátongó hasítékára néhány nagyvonalú öltéssel varrott új, elegáns gomb mellett óhatatlanul a gyógyítás, gyógyulás, felépülés jut eszünkbe. Öröm, hogy adott a lehetőség a legmagasztosabb módon – köztéri szoborral erősíteni ezt a gondolatállítást.

Elképzelésem a gyógyítás és gyógyulás fogalmára fókuszál. Egyszerű, lecsupaszított, elvont eszköztárral, mégis mindenki által közérthető nyelven igyekszem fogalmazni: a beteg, sérült test jól követhető folyamat eredményeként felépül, s ragyogóvá, energiával telivé válik. E folyamatot acéllemezek sorával szeretném bemutatni. Olyan acéllemezekkel, melyek a pusztulás, rozsdásodás különböző fázisait élik meg: a legelső tábla a leghiányosabb, legrozsdásabb, s amint haladunk előre (az intézmény bejárata – a gyógyítás – felé), ez a hiányosság egyre inkább csökken, a rozsdásodás egyre tisztul. Az utolsó lemez pedig – mintegy a gyógyítás gyümölcseként – erős, fényes, teljesen ép polírozott rozsdamentes acél anyagú.

A gyógyítás kapcsán a Semmelweis Egyetem előtt mindenképp eszünkbe kell jusson Semmelweis személye is, hiszen – sajnos – oly keveset tud róla a hétköznapi ember. Éppen ezért, s azért is, mert útmutatóul szolgálhat az épületből kilépő hallgatók (s megkockázatom, tanárok) számára is, a teljes, ép korracél tábla bejárat felé néző oldalára, az egykori „seb” helyére gravírozunk egy idézetet Semmelweisről a nem régen eltávozott író, Kurt Vonnegut utolsó könyvéből.

Így szól az idézet:

”A legtöbb, amit adhatok, hogy ragaszkodom egy aprósághoz. Nem sokkal több, mint a semmi, s talán valamivel rosszabb is, mint a semmi. Az igazán modern hős eszméjére gondolok. Az én hősi, Semmelweis Ignác életének lényegére gondolok.

..... joggal mondhatjuk, hogy végeredményben több millió életet mentett meg – feltehetőleg az önökét és az enyémet is. És hogyan mondtak köszönetet Semmelweisnek szakmája bécsi vezetői, egytől-egyig találógatók? Kénytelen volt otthagyni a kórházat, sőt Ausztriát is, aminek népét szolgált. Magyarországon ért véget a pályafutása, egy vidéki kórházban. Ott mondott le az emberiségről – azaz rólunk és korunk információs tudásáról – és saját magáról.

Egy nap a boncteremben fogott egy szikét, amivel épp egy holttestet vágott fel, és szándékosan beledöfte a tenyerébe. Hamarosan meghalt vérmérgezésben – természetesen tudta, hogy ez fog történni.

A találógatóké volt minden hatalom. Ismét győztek. Igen, a bacilusok voltak. A találógatók viszont elárultak magukról még valamit, amit érdemes jól megjegyeznünk ma is. Valójában nem érdekli őket, hogy életüket mentsenek meg. Nekik csak az számít, hogy hallgassanak rájuk – miközben véget nem érően folytatják tudatlan találógatásaikat. Ha van számukra gyűlöletes dolog, akkor az a bölcs ember.

De önök csak azért is legyenek azok. Mentjenek meg életüket, mentétek meg a saját életüket is. Legyenek tisztességesek.”

Kurt Vonnegut (1922-2007): A hazátlan ember

fordította: Békési József

A fenti idézetet az ábrázolt, Berlin Sans FB betűtípussal, 14mm-es betűmagassággal terveztem gravírozni, fekete kitöltéssel. A teljes idézet a legutolsó acéllemez „seb”-területének megfelelő méretet foglal el, a bejárat felőli oldalon.

Műszaki megvalósítás:

Szerkezeti kialakítás:

Az alkalmazott lemezek 10mm vastagságúak, alsó élük mentén a 200x150cm-es talplemezhez hegesztve sarokvarrattal, illetve a terveken ábrázolt pozíciókban furaton átvezetett d=35mm-es csőszelvény összekötésekkel. A statikai méretezés szerint a szerkezet felső pontján a mértékadó szélteherre ~2,5cm-nyi a vízszintes elmozdulás, mely érték elfogadható.

Az acél talplemez előre kiképzett ovális furatokon keresztül a vasalt teherelosztó lemezbe betonozott 12db (6-6db) tőcsavarhoz csavarozott, illetve a kapcsolat lehegesztéssel rögzített. A teherelosztó vasbeton lemezt csúsztató- és szivárgórétgre helyezük, akár monolitikusan, akár előre legyártva.

Felületkezelés, felületi megjelenés, felületi védelem:

Az egyes lemezek kívánt rozsdásodása üzemen illetve szabad téren kb. két hét alatt előállítható, a megfelelő savas, ecetes felületi kezelések segítségével. A rozsdásodás mértéke, milyensége igen jól szabályozható, kialakítható a teljesen rozsdás frontlemez és a hatodik, már-már teljesen „gyógyult” lemez közötti folyamatos átmenet. Az acéllemezek rozsdásodásának konzerválása, illetve fixálása, a további korrózió megakadályozása antigraffiti képességű akril lakk bevonattal történik, mely az állapot fixálásán kívül biztosítja a későbbiekben a tisztántarthatóságot is.

Közvetlen környezet, térburkolat:

Az alkotás koncepciójának kifejtése akkor a legerősebb, ha az acéllemezek közvetlenül a térburkolatból „nőnek” ki. Nem szándékozom tehát a környező térburkolat rendjét megbolygatni, a környezetet átrendezni, csupán a kb. 6,5m²-nyi felületen (ahová az alaplemez kerül) ideiglenesen felbontani, majd a lemezek helyének kivágása után a burkolatot eredeti állapotába visszaállítani.

Éjszakai megvilágítás:

Az alkotás éjszakai megvilágítását a lemezek „seb” felőli sarkainál a burkolatsíkba süllyesztett táposólámpákkal biztosítjuk, melyek súrló fényt adnak alulról a lemezeknek. A bejárat felőli oldalon a korracél lemeztől 80cm-re elhúzva egy darab, az idézetre irányított táposólámpa biztosítja az idézet éjszakai megvilágítását.

Karbantartás:

Az elkészült mű nem igényel karbantartást az időszakos tisztításon, és a szemrevételezéssel történő állapot vizsgálaton túl. Jellegénél, kialakításánál fogva a szobor koszolódása csekély, tisztítási igénye szinte csak a szándékos rongálás, graffitik eltávolítására korlátozódik. Az összesen nyolc darab táposólámpa esetleges fényforrás karbantartása felülről, egyszerű eszközökkel, néhány perc alatt elvégezhető.